

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

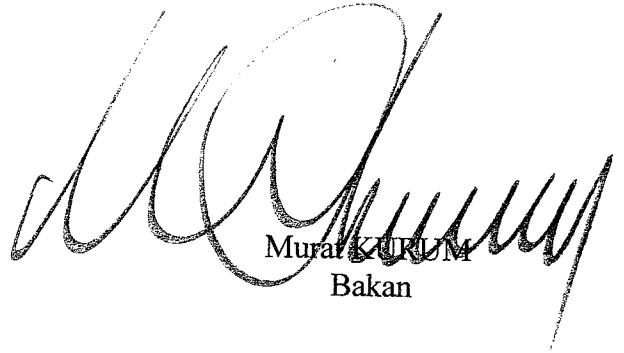
Sayı :30824082-610/ 122 883 97
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

17 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN CUMHUR UZUN'UN
TBMM 7/24713 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

7/24713 GK 120

SORULAR

Muğla'nın Milas ilçesine bağlı Kıyıkışlacık Mahallesi'nde Pencereli Mevkiinde, 394 ada 649 numaralı, 9.414,11 m² yüzölçümlü parsel ve parselin hazineye ait deniz cephesinde, Ayıldız Madencilik ve Yükleme A.Ş. tarafından "Ayıldız Yük Tahmil ve Tahliye İskelesi ve Dip Tarama Projesi" yapılması planlanmaktadır.

Projenin, 5000 yıllık tarihe sahip Antik Kent İlasos'u yok edeceği, su kaynaklarını kirleteceği, tarım alanlarını tahrip edeceği, bölgenin tarihine, çevresine ve ekosisteme büyük zararlar vereceği öngörülmektedir.

Milas'ın Kıyıkışlacık Mahallesi'nde Ayıldız Madencilik ve Yükleme A.Ş. tarafından yapılması planlanan Yük Tahmil ve Tahliye İskelesi ve Dip Tarama Projesi ve benzer şekilde bölgede doğayı, çevreyi, yaşam alanlarını katleden ilgili projelerin ve maden faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılarak, toprağına, suyuna, yaşam alanlarına sahip çıkmak isteyen bölge halkının mağduriyetlerinin önüne geçilmesi için gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Karya Bölgesi'nin bu önemli antik kıyı kentinin de bulunduğu Güllük Körfezi doğal ve arkeolojik sit alanları 5 Nisan 2016 tarih ve 2016/8743 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile dalış yasağı getirilerek özellikle korunan alanlar arasına alınmış, ancak söz konusu bu koruma kararı kaldırılarak İlasos antik kentinin hemen yanında yapılması planlanan yükleme ve tahliye limanının bölgeye büyük zarar vereceği uzmanlarca ifade edilmektedir.

Proje ile ilgili daha önce "ÇED Gerekli Değildir" kararının kaldırılmış olması ve yeni ÇED sürecinin başlatılması sonrası birçok kurum, kuruluş ve dernek tarafından iptal davası açıldığı bilinmektedir. Anayasa Mahkemesi'ndeki yargı sürecinin devam etmesine rağmen dip tarama çalışmalarının başlatılması Muğla Halkının mağduriyetini katlamış ve büyük tepkiye neden olmuştur.

Bu Bağlamda;

- 1) "Turizm Tesis Alanı", "Kırsal Yerleşme Alanı", "Arkeolojik Sit Alanı", "Büyük Kentsel Yeşil Alan", "Kırsal nitelikli yerleşme alanı", "Deniz Alanı" ve "3.Derece arkeolojik sit alanı" gibi özel, öncelikli ve koruma altında alanları ilgilendiren projenin hayata geçirilmesinin gerekçeleri nelerdir?
- 2) İlgili projenin mahkeme süreci devam ederken çalışmaların başlatılmasının sorumluları kimlerdir? Bakanlığınız nezdinde mahkeme süreci devam eden bir projede faaliyetlere başlanılmasına hangi gerekçeyle izin verilmiştir?
- 3) Bu proje neticesinde İlasos Antik Kenti'ne verilecek zararın ilgililerce dile getirilmesi ve iptal davaları açılması sonrası bölgede hangi önlemler alınmıştır?
- 4) Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalarla en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegatatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamayacağı ve işletilemeyeceğini öngören "Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun" madde 20 hükümlerine aykırı şekilde yürütülen proje hakkında Tarım ve Orman Bakanlığı'nın onayı alınmış mıdır? Açık şekilde kanuna aykırı işlem yapılması noktasında sorumlular hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
- 5) İmar planlarına ve hukuka aykırı olmasının yanında, hayata geçtiğinde, balıkçılığı, zeytinciliği, turizmi yok edecek ve halkı göçe sürükleyecek bu projede ne gibi bir kamu yararı olacağı düşünülmektedir?
- 6) Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü'ne yasal olarak sunulması gereken "Önceden Modelleme ve Fizibilite Raporu" olmadan, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğünden bu proje nasıl onaylanmıştır?
- 7) Ruhsat alınmadan önce uygulama imar planının hazırlanması ve onaylanması gerekmektedirken, bu aşama neden atlanmıştır? Bu eksiklik giderilmeden projeye onay verilmesi hukuka aykırı değil midir?
- 8) Bu proje Bakanlığınızın "Sıfır Atık Mavi" projesine uygun mudur?

9) Yolu ve depolama alanı olmayan bu projeyi nasıl hayata geçirmeyi düşünüyorsunuz?

10) Proje alanının yanı başında hali hazırda işleyen bir maden limanı mevcuttur. Bu limanın genişletilmesi için Çevre Bakanlığı'na daha önce sunulan ÇED dosyasını "Çevre Bakanlığı, limanın kapasite altında çalıştığını öne sürerek limanın genişletilmesini reddetmiş ve ÇED başvurusunu reddetmişti." Yeni bir limana körfezde açıkça ihtiyaç duyulmadığı ortada olması ve bölge halkının itirazları doğrultusunda, halkın sesine kulak verilerek ilgili projenin iptal edilmesi adına bir takvim açıklayacak mısınız?

CEVAP

"Muğla İli, Milas İlçesi, Kıyıkışlacık Mevkii, 394 ada, 649 parsel ve parselin deniz cephesi mevkiinde, Ayyıldız Madencilik ve Yükleme A.Ş. tarafından yapılması planlanan "Yük Tahmil ve Tahliye İskelesi ve Dip Tarama Projesi"ne ilişkin Bakanlığımızca verilen 23/06/2022 tarihli ve 6715 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı 2872 sayılı Çevre Kanununu ve bu kanuna istinaden çıkarılan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği yasal dayanak alınarak inceleme değerlendirme komisyonu üyesi kurum ve kuruluşların kendi mevzuatları uyarınca verdikleri görüşler çerçevesinde değerlendirilerek verilmiştir.

Proje ile ilgili olarak; Bakanlığımızca verilen 23/06/2022 tarihli ve 6715 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararının iptali ve yürütülmesinin durdurulması" talebiyle açılan davalarda Muğla 1. İdare Mahkemesince iptal edilen ÇED Olumlu kararı ile ilgili olarak, Danıştay 4. Daire'nin 11/01/2024 tarihli ve 2023/13359 E-2024/185 K. sayılı kararı ile kabul edilerek zikredilen Mahkeme kararının bozulmasına ve davanın reddine kesin olarak hükmedilmiştir. Bu bağlamda projenin faaliyetine devam etmesi ile ilgili herhangi bir adli ve idari mahsur bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri kapsamında Kıyı Yapı ve Tesislerinde Plânlama ve Uygulama Sürecine İlişkin Tebliğ uyarınca hazırlanıp ilgili Valiliğe sunularak Valilik aracılığıyla Bakanlığımıza iletilen kıyı yapı ve tesislerine ilişkin imar planları Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüzce değerlendirilmektedir. Söz konusu projeye ilişkin olarak hazırlanan imar planı teklifi dosyası da Muğla Valiliğinin (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) 10.03.2020 tarihli ve 15364 sayılı yazısıyla Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüze iletilmiştir. Söz konusu teklif Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüzce incelendikten sonra, dosyada yer alması gereken, ancak teklif dosyasında yer almayan Modelleme Raporunun Bakanlığımıza iletilmesi hususu teklif sahibi ilgili firmaya 01.04.2020 tarihli ve 77728 sayılı yazımızla bildirilmiştir. Aynı zamanda, kıyı mevzuatı gereği 01.04.2020 tarihli ve 80217 sayılı yazımızla da imar planı teklifi görüşleri alınmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.

Kurum görüşleri sürecinde söz konusu alanla ilgili olarak iki adet Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Kararı iletilmiştir. Bunlardan ilki olan 24.08.2020 tarihli ve 9698 sayılı Kurul Kararı'nda, Muğla İli, Milas, İlçesi Kıyıkışlacık Mahallesi, GEEAYK'nun 14.10.1978 gün ve A-1362 sayılı kararı ile tescilli ve İzmir II. Numaralı KTVKK'nun 08.06.1996 gün ve 5756 sayılı kararıyla tescilinin devamına karar verilen III. Derece arkeolojik sit alanı içinde ekli "Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartlarının uygun olduğuna, 2863 sayılı yasanın 17. Maddesi gereğince Kıyıkışlacık Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonunun Kurullarına iletilmesine karar verildiği belirtilmektedir. Bu Karar eki "Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartları"nın 11. Maddesinde ise Kıyı Kanununun 6. Maddesinde belirtilen tesis ve yapıların 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili yönetmelikleri kapsamında ilgili idaresince uygun görülerek Muğla K.V.K.B.K. uygun görüşü alınmak kaydıyla yapılabileceği, kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında mevcut bulunan veya yapılması planlanan kıyı yapılarına ait uygulama projelerinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğüne onaylanmak üzere verileceği belirtilmiştir.

22.10.2021 tarihli ve 11576 sayılı ikinci Kurul Kararı'nda ise Muğla İli, Milas İlçesi, Kıyıkışlacık Mahallesi, Kamu mülkiyetine ait, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun

14.01.1977 tarih ve A-277 sayılı kararıyla tescilli III. Derece Arkeolojik sit alanının deniz kısmında kalan bölümünün sit sınırının genişletilmesi talebine ilişkin Milas Müze Müdürlüğü yazısı doğrultusunda öneri sit sınırının kararları eki harita örneğinde belirtildiği şekliyle uygun bulunduğu belirtilmiştir. Buna göre bahse konu "iskele" amaçlı imar planının kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan kısımlarının III. Derece arkeolojik sit alanı içerisinde kaldığı anlaşılmıştır.

Bunun üzerine geçiş dönemi yapılanma koşullarına açıklık getirilmesi için 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 17. Maddesi kapsamına giren alanlarda (planlı ya da plansız) ilgili koruma bölge kurullarınca belirlenmiş ya da belirlenecek geçiş dönemi yapılanma koşulları kapsamında, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'na tabi alanlarda yapılacak kıyı yapı ve tesislerinin imar planı olmaksızın yapılabileceği yönünde hüküm bulunması halinde bu yapı ve tesislerin imar planı olmaksızın yapılıp yapılamayacağına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığından görüş istenmiştir. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 14.06.2022 tarihli ve 2613328 sayılı yazısında 2863 sayılı Kanunun 17. Maddesi alıntılanarak; bu hüküm kapsamında sit alanları bütününde koruma amaçlı imar planı hazırlanmasının gerektiği, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar alandaki her türlü inşai ve fiziki müdahalenin geçiş dönemi koruma esasları kullanma şartları doğrultusunda ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca uygun görülecek avan ve uygulama projeleri kapsamında yapılabileceği, 3621 sayılı Kanun kapsamında kalan alanlarda bulunan sitlerde de koruma amaçlı imar planı şartı aranmaksızın her türlü uygulamanın ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca uygun bulunan geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları doğrultusunda alınacak kurul kararları çerçevesinde gerçekleştirilebileceği açıkça belirtilmiştir.

Bu çerçevede, 2863 sayılı Kanunun 17. Maddesi gereği sit alanının bütününde bir koruma amaçlı imar planının hazırlanması gerektiğinden, projeyle ilgili olarak hazırlanan ve Bakanlığımıza iletilen imar planı teklifi 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında sonuçlandırılmamıştır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda özetle söz konusu projeyle ilgili olarak 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında planların onaylanmasına yönelik Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüz görev ve yetkileri kapsamında sonuçlandırılmış bir işlem bulunmamaktadır.

Ayrıca, 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında Bakanlığımıza iletilen imar planı teklifine ilişkin Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüzce başlatılan süreçte mevzuat gereği modelleme raporu ilgililerinden istenmiş olup, plan değerlendirme süreci tamamlanmadığından dolayı modelleme ve fizibilite raporu olmadan Mekansal Planlama Genel Müdürlüğümüzce projeye ilişkin bir işlem yapılmış olması söz konusu değildir.

Söz konusu projeye ilişkin planların tamamlanıp tamamlanmama hususunun ise, yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda Kültür ve Turizm Bakanlığının uhdesinde olduğu açık olup, bu konuda söz konusu Bakanlıktan bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.